МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

ПОЗНАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І БІЗНЕСУ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

КЛАЙПЕДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛИТВА)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

(збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-методичної конференції)

6-7 березня 2025 р.

Одеса ОНЕУ 2025

Шикіна О. В., Дикий П. Д.
кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна

ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ: ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ RAPIDSKILLS

Сучасні виклики, спричинені військовими діями, змінили пріоритети у сфері вищої освіти України. Однією з головних проблем є необхідність оперативної підготовки фахівців, які можуть швидко адаптуватися до змін ринку праці та ефективно працювати у критичних секторах економіки. У таких умовах традиційна освітня модель, що передбачає багаторічну підготовку без активного залучення практичного досвіду, стає менш ефективною. Дуальна освіта пропонує альтернативний підхід, який дозволяє студентам одночасно отримувати теоретичні знання та набувати практичні навички безпосередньо на підприємствах.

В умовах воєнного стану швидка адаптація студентів до реальних умов праці є критично важливою. Багато підприємств переживають кадровий дефіцит, а скорочення економічної активності змушує роботодавців шукати максимально підготовлених фахівців [1]. Саме дуальна освіта дозволяє скоротити період адаптації випускників, підвищуючи їхню конкурентоспроможність на ринку праці [2].

Дуальна освіта створює унікальні можливості для студентів, зокрема, це пов'язано з швидкою адаптацією до реальних робочих умов. Випускники, які вже працювали на підприємствах під час навчання, не стикаються з труднощами адаптації та не потребують додаткового навчання від роботодавців [3]. А, як наслідок, це збільшує шанси на працевлаштування. Роботодавці віддають перевагу кандидатам, які вже мають практичний досвід роботи. Багато студентів отримують пропозиції щодо постійного працевлаштування ще до завершення навчання. Крім того студенти отримують можливість застосувати свої знання в реальних робочих процесах, що дозволяє їм швидше освоювати професію та бути готовими до викликів сучасного ринку праці. Співпраця з підприємствами дозволяє студентам налагодити корисні контакти, які можуть допомогти у подальшому кар'єрному розвитку.

Одеський національний економічний університет є одним із провідних закладів вищої освіти, що активно впроваджує елементи дуальної освіти через освітній проєкт RapidSkills. Ця ініціатива, реалізована за підтримки Національної туристичної організації України та Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України», має на меті оперативну підготовку фахівців для критичних секторів економіки.

Інтенсивні короткострокові курси, які дозволяють за один місяць здобути забові навички з нових спеціальностей або покращити наявні навички. Практична орієнтація навчання, що передбачає співпрацю з роботодавцями та залучення студентів до реальних робочих процесів. Гнучкість та доступність, що дозволяє адаптувати програми до актуальних потреб ринку праці [4].

З моменту запуску проєкту RapidSkills в ОНЕУ було підготовлено понад 400 фахівців, а до кінця 2025 року було заплановано навчання ще 200 осіб (див. Табл. 1). Основний фокус курсів спрямований на розвиток компетенцій у сфері туризму, HoReCa, електронної комерції та гастрономії.

Найбільший попит серед слухачів мали курси, пов'язані з кілінговими процесами (Курс А2, 71 особа) та спеціалізацією у сфері електронної торгівлі (Курс С1, 70 осіб). Ці напрямки користуються популярністю завдяки тісній інтеграції з провідними підприємствами та актуальності знань у цих галузях. Курси В1 (Пекарство та кондитерство) та В2 (Гастрономія) також демонструють стабільний попит, підтверджуючи інтерес до професій у сфері гастрономії.

Таблиця 1

Розподіл слухачів курсів RapidSkills у ОНЕУ за період 01.08.2024 – 22.01.2025 р.

№	Назва курсу	Кількість випускників	З них студенти	Питома вага студентів
1	2	3	4	5
1	Курс A1: Сервісні процеси у галузі гостинності	65	16	24,6 %
2	Курс A2: Клінінгові процеси в готелях	71	27	38,0 %
3	Курс B1: Пекарство та кондитерство	67	16	23,9 %
4	Курс B2: Гастрономія	66	21	31,8 %
5	Курс C1: Електронна торгівля	70	10	14,3 %
6	Курс C2: Фахівці в торгівлі	69	15	21,7 %
Загалом		408	105	25,7 %

Джерело: власна розробка авторів

Практичну складову для кожного курсу забезпечували провідні підприємства регіону. Співпраця з підприємствами забезпечує високу якість практичної складової кожного курсу. Найбільшу кількість партнерів задіяно у курсах A1 (7 підприємств) та A2 (10 підприємств), що свідчить про широкий спектр можливостей для практичного навчання у сфері гостинності та клінінгових процесів. Підприємства, такі як «Netpeak Ukraine» та «Сільпо», забезпечують спеціалізовану практику, адаптовану до вимог сучасного ринку праці [5].

Отже, впровадження дуальної освіти в умовах воєнного стану є стратегічно важливим кроком для забезпечення стабільності ринку праці та підготовки конкурентоспроможних фахівців. Досвід RapidSkills демонструє ефективність цього підходу та доводить, що інтеграція дуальної освіти у навчальний процес сприяє покращенню професійної підготовки студентів та їхньому успішному працевлаштуванню.

Список використаних джерел:

1. Ремігайло І.Ю., Шикіна О.В. Проблема кадрового дефіциту у готельно-ресторанній сфері України : Глобалізаційні процеси : виклики та рішення : матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, МГУ, 12 листопада 2024 р.). 2024 р. 243 с. С. 174-175. URL: http://surl.li/kwlphp

2. Кузнєцова О.В., Шикіна О.В. Сучасний стан розвитку дуальної освіти України / Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Одеса, 18 жовтня 2024 р.) [Електронний ресурс]. Одеса: ОНЕУ, 2024. 360 с. С. 181-182. URL: https://dspace.oneu.edu.ua/

3. Шикіна О., Кузнєцова О. (2024). Дуальна освіта як інструмент інтеграційного розвитку готельних мереж. Економіка та суспільство, (60). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-27 URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3566/3498

4. Шикіна О.В., Дикий П.Д. (2024) Тенденції розвитку кавового бізнесу. Науковий вісник Одеського національного економічного університету: зб. наук. праць; за ред.: В.В. Коваленко (голов. ред.). (ISSN 2409-9260). Одеса: Одеський національний економічний університет. 2024. № 12 (325). С. 124-130.

5. Носаченко О.А., Шикіна О.В. Залучення стейкхолдерів з бізнесу до навчального процесу у спеціальності «Маркетинг» / Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Одеса, 18 жовтня 2024 р.) [Електронний ресурс]. Одеса: ОНЕУ, 2024. 360 с. С. 193-194. URL: https://dspace.oneu.edu.ua/

Щербина Н. Ф.
Інформаційна безпека у процесі викладання соціально-гуманітарних дисциплін у вищій школі …….. **173**
Шикіна О. В., Дикий П. Д.
Дуальна освіта як ефективний інструмент студентоцентрованого навчання: досвід реалізації проєкту RapidSkills ……..... **174**
Галашова О. Г.
Дослідження впливу емоційного інтелекту на ефективність командної взаємодії у процесі навчання фахових дисциплін студентів спеціальності 015 «Професійна освіта (Економіка)» ……... **176**
Ульянова В. О., Миронова Л. А., Григораш В. С.
Розвиток критичного мислення у здобувачів через проєктну діяльність …….. **177**
Єрмакова О. А.
Інтеграція цілей сталого розвитку у спецкурси магістрів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» …….. **179**
Козубцова Л. М.
Інноваційні методи викладання фізико-математичних дисциплін у ВВНЗ …… **180**
Кирилова Л. О.
Формування професійних компетентностей студентів економічних спеціальностей у процесі вивчення математичних дисциплін …….. **182**
Внукова Н. М.
Застосування компетентністно-орієнтованих завдань у навчальному процесі ……. **184**
Кочевой М. М., Обнявко О. В.
Студентоцентрований підхід у практичній підготовці здобувачів вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» …….. **185**
Король Т. В., Іккерт О. В.
Метод кейсів у навчанні студентів із різною функціональною асиметрією півкуль головного мозку ……... **188**
Воронова О. В.
Самостійна робота студентів як важлива складова формування особистості майбутнього фахівця …… **190**
Заєць М. А., Мельнік К. С.
Виконання кейсових завдань як інструмент активізації СРС з дисципліни «Міжнародна економіка» ……. **193**
Білоус К. І.
Індивідуальні завдання на реальних даних ……... **195**
Манішевська Н. М., Шумигай І. В.
Гурткова робота в системі екологічного виховання фахових молодших бакалаврів ... **197**
Волік Н. М.
Педагогічний коучинг – сучасна технологія викладання в освіті дорослих …….. **199**
Бадюл Л. М.
Оптимізація навчання англійської граматики: від правил до розумного осмислення .. **202**
Васильєва С. О., Наточій С. С.
Використання інтерактивних методів навчання у ЗЗСО при підготовці майбутніх вчителів біології ……... **203**
Сахно Є. Ю.
Особливості підготовки здобувачів вищої освіти з дисципліни «Фотограмметрія та дистанційне зондування» ……..... **205**
Перерва С. О.
Інноваційні методи навчання як засіб формування креативності у майбутніх вчителів ЗЗСО ……... **207**